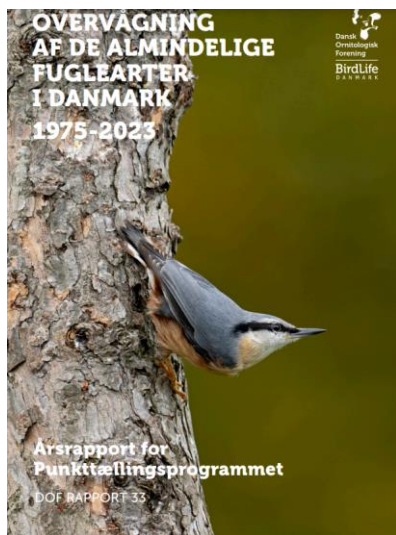

Viden om Danmarks almindelige fugle

DOF Vestjylland Punkttællingsstatus 2024

Punkttællingerne

- Systematisk undersøgelse
- Stor indsats fra ca. 450 aktive DOF-medlemmer
- Enkel og billig undersøgelse
- Lang tidsserie (nu 49. år)
- Anerkendt indsats
- Indgår siden 2007 i "Ministeraftalen", som igen i år fornys – for ottende gang

DOF ønsker

- Mange ruter
- Lange tidsserier
- Ruter i hele landet
- ...og i alle naturtyper
- ...samt uden for "smørhullerne"

Tællingerne foretages efterfølgende hvert år og

- Samme optæller
- Samme dato - ? +/- 7 dage
- Samme tidspunkt - +/- ½ time
- Samme rute
- Samme punkter
- "samme vejr"
- Fuglene er den eneste variabel

Let at være med

- Som punkttæller forventes man at kunne genkende alle de almindelige fugle i det område, hvor man har sin punkttællingsrute. Det er derfor altid en fordel at lægge sin rute i et velkendt terræn.
- Du skal have lyst til at bidrage til en stor undersøgelse
- Du skal følge de gældende vejledninger
- Du skal tælle og afrapportere 1-4 gange om året (tidlig og/eller sen ynglesæson, vintersæson, nattælling)
- Det kræver 2-4 timer i felten, 1 time ved skrivebordet og måske et frimærke.

Resultaterne af Punkttællingsprogrammet

- Punkttællingerne skaber den **bedste** og ofte også den **eneste viden** vi har om de almindelige fuglearters bestandsudvikling
- Trends for 121 arter af ynglefugle og 87 vinterfugle
- Vi ønsker at maksimere anvendelsen af vores data.

Oprettelse af punkttællingsruter for nye punkttællere.

Nye punkttællere skal være oprettet på DOFbasen.

<https://www.dof.dk/fakta-om-fugle/punkttaellingsprogrammet>

<https://www.dof.dk/fakta-om-fugle/punkttaellingsprogrammet/vejledning>

Kode	Landskabstype
1	Nåleskov
2	Løvskov
3	Agerland
4	Mose/Kær
5	Hede
6	Klit/Strand
7	By
8	Sø
9	Eng

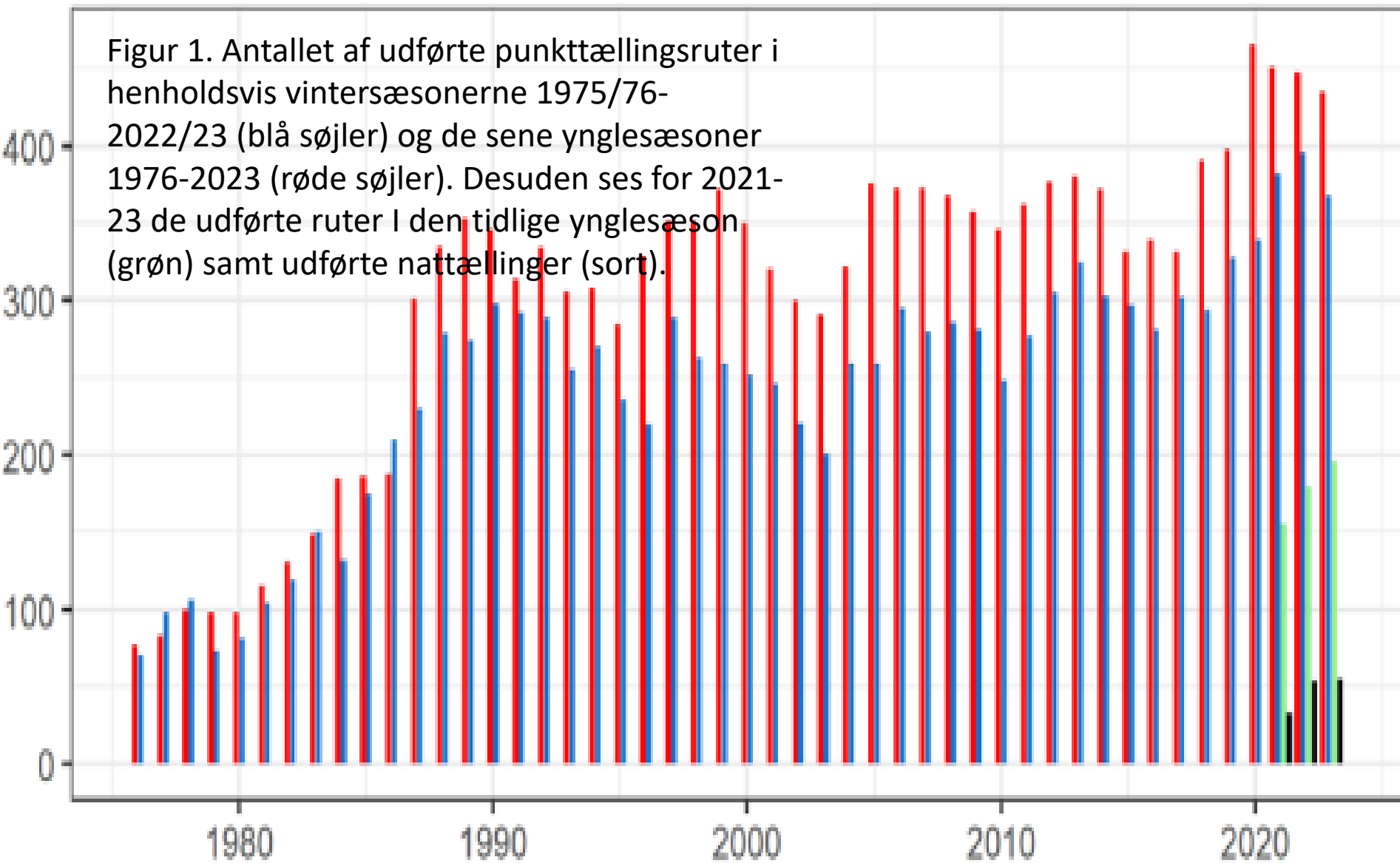
Indtastning: dofbasen-bruger-punkttællinger-indtastningrpunkttællinger

OBSERVATIONER

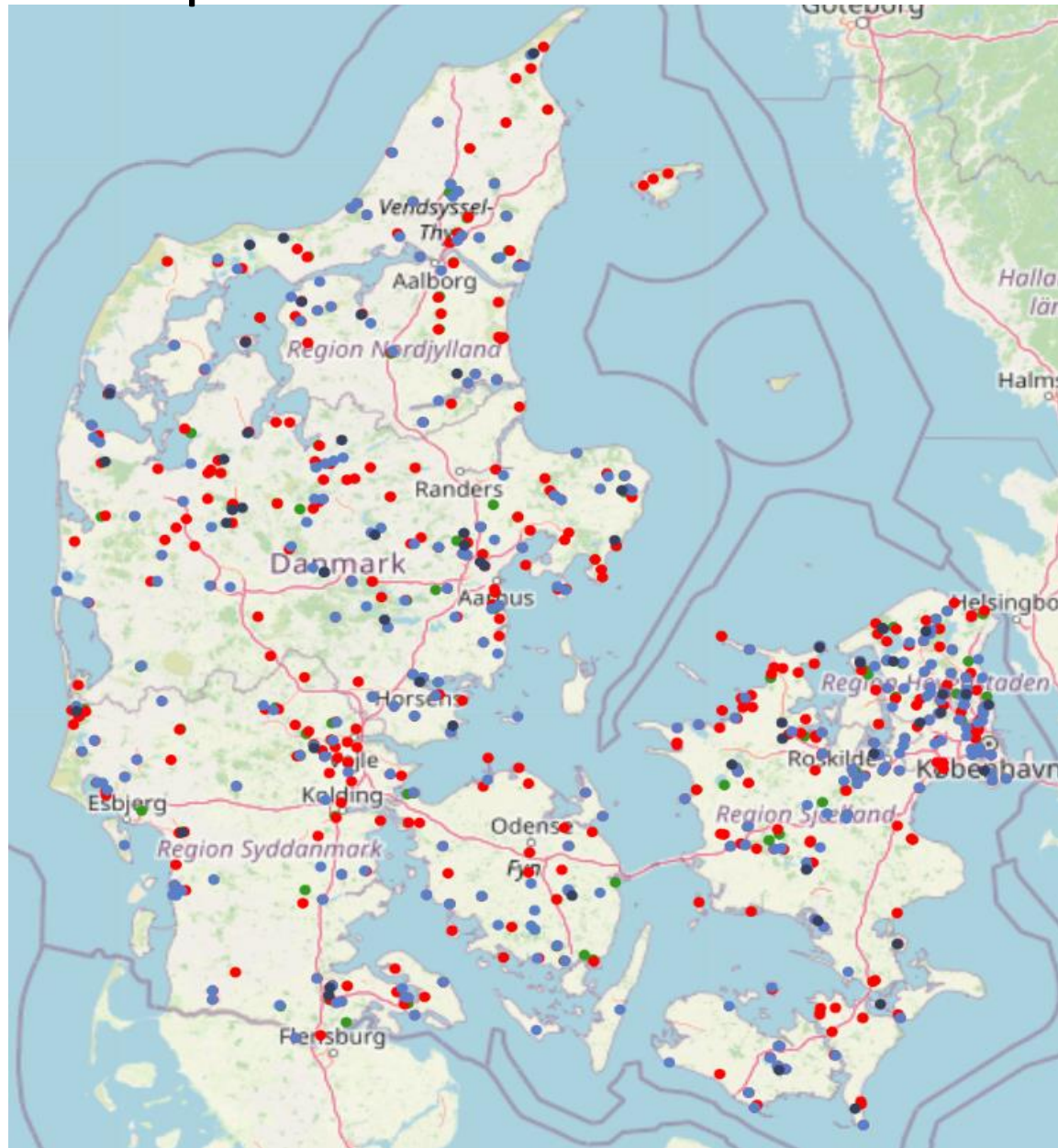
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Pkt.:	Sum:
Toppet Lappedykker		1														1	1
Fiskehejre					2	1				4						3	7
Knopsvane										4						1	4
Gravand						2									1	2	3
Gråand		4														1	4
Musvåge			1													1	1
Fasan								2								1	2
Trane															1	1	1
Vibe		1			1											2	2
Stormmåge (ssp. canus)						20										1	20
Sølvmåge		1	3		1											3	5
Ringdue			1	1			1	1						3		5	7
Tyrkerdue												1				1	1
Gøg	1		2													2	3
Stor Flagspætte							1									1	1
Sanglærke		1			3					2						3	6
Landsvale	3			1					4							3	8
Bysvale	10															1	10
Skovpiber			2			1			1							3	4
Engpiber															2	1	2
Gærdesmutte	1					1	1									3	3
Rødhals												1		1		2	2
Solsort			1				2	2	1	2	2	4	1	1	1	10	17

Optalte ruter

Figur 1. Antallet af udførte punkttællingsruter i henholdsvis vintersæsonerne 1975/76-2022/23 (blå søjler) og de sene ynglesæsoner 1976-2023 (røde søjler). Desuden ses for 2021-23 de udførte ruter i den tidlige ynglesæson (grøn) samt udførte nattællinger (sort).

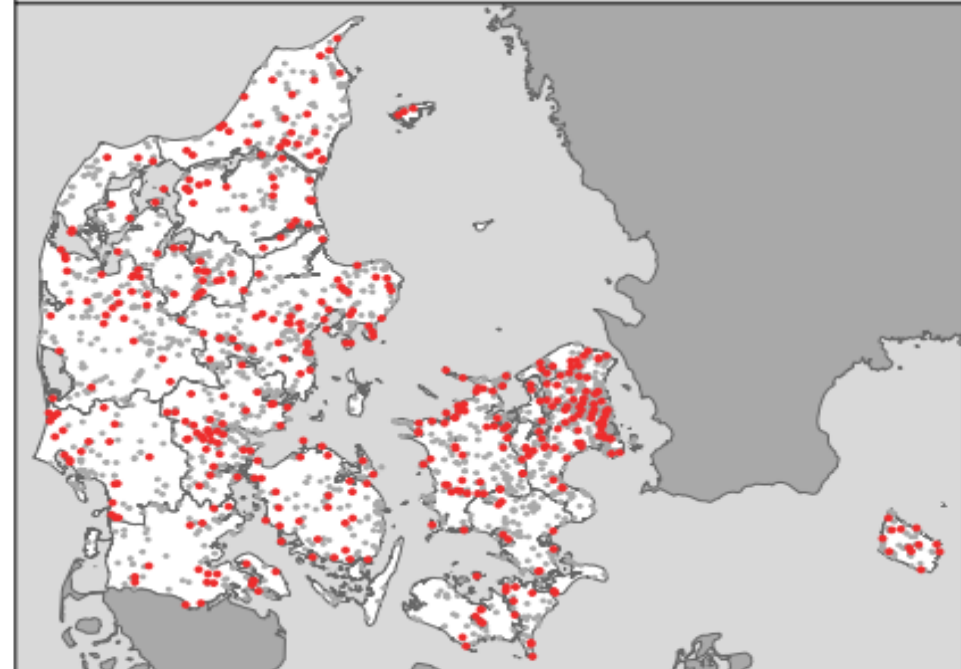
Alle punkttælleruter 2023

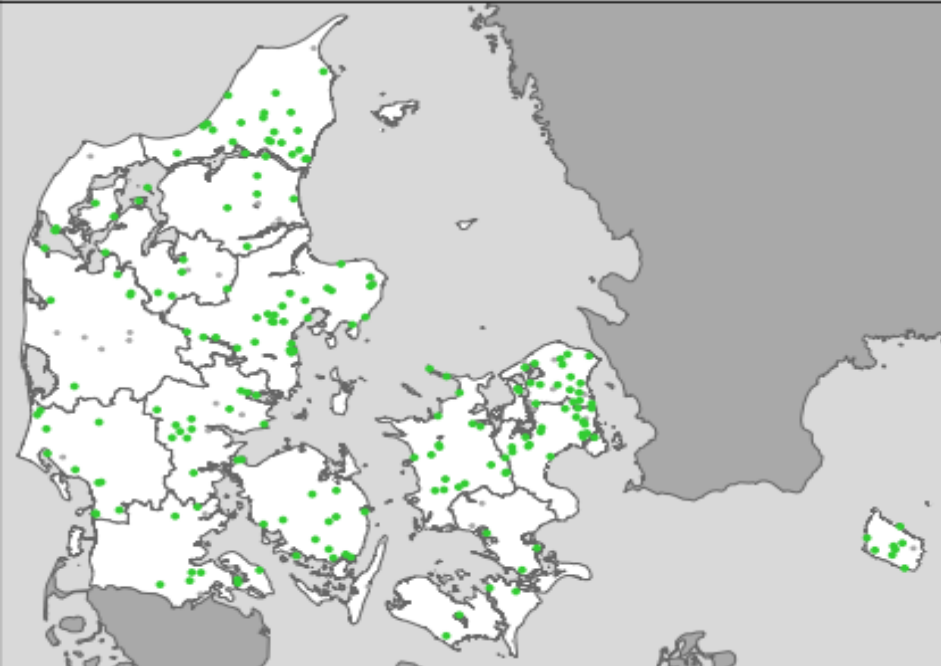
Natttællinger

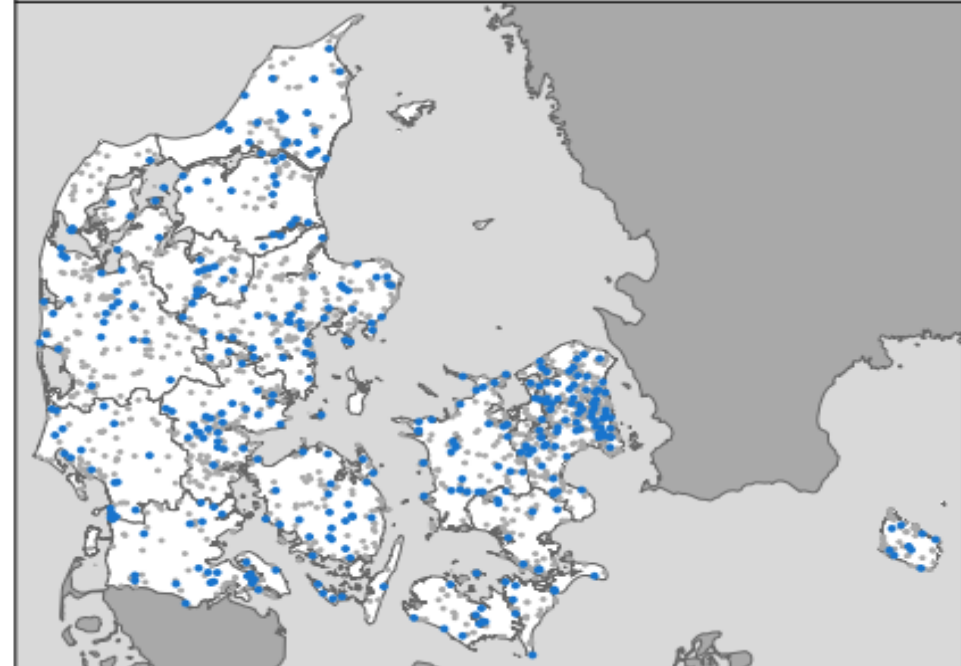
Sene yngletællinger

Tidlige yngletællinger

Vintertællinger

Ruter pr. lokalafdeling 2021

Lokalafdeling	Sene yngletællinger	diff.	Vintertællinger	diff.	Tidlige yngletællinger	Nattællinger
DOF-Bornholm	13	-1	10	-1	2	0
DOF-Fyn	34	-6	32	1	14	1
DOF-København	53	-7	51	15	15	6
DOF-Nordjylland	47	4	31	4	26	3
DOF-Nordsjælland	36	0	34	2	19	4
DOF-Nordvestjylland	26	0	21	3	11	5
DOF-Østjylland	51	2	47	9	22	3
DOF-Sønderjylland	18	-4	19	-1	7	1
DOF-Storstrøm	25	-3	24	7	6	0
DOF-Sydøstjylland	49	5	36	0	10	2
DOF-Sydvestjylland	16	0	16	2	7	1
DOF-Vestjylland	38	-3	32	1	8	4
DOF-Vestsjælland	41	-5	29	1	9	2
Total	447	-18	382	43	156	32

Lokalafdeling	Sæson	2023	2022	Forskel
DOF Vestjylland	Nattællinger	5	6	-1
	Sene yngletællinger	29	31	-2
	Tidlige yngletællinger	6	7	-1
	Vintertællinger	22	27	-5

Punkttællere i DOF Vestjylland 28 i 2023 38 i 2021 -10
14 ud 4 ind.

Nattællinger

Bedre dækning af nataktive arter

Metoden er lig den gamle velkendte, men der er væsentlige afvigelser:

- Datoerne er 20. maj – 10. juli
- Minimum 5 punkter
- 1 km mellem punkterne
- To deltagere tilladt
- Fra en **time efter solnedgang** til en **time før solopgang**

Kræver ny rute!

Øget aktivitetsniveau, som efterlyst

55 ruter er indtastet i 2023.

[FORSIDE](#) / [FAKTA OM](#)

[FUGLE](#) / [PUNKTTÆLLINGER](#) / [VEJLEDNINGER](#) / [NATPUNKTTÆLLING](#) / [STEMMER I MØRKET](#)

Stemmer i mørket

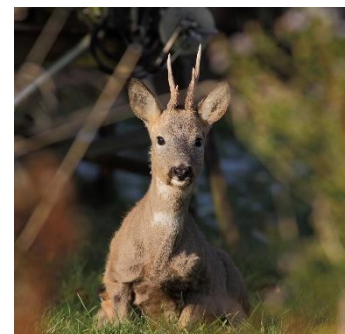
Det åbne land

Skov og krat

Vådområder og kyst

Andre dyr

611
play
stop
Gøg (*Cuculus canorus*) - sang
Sven Normant

Quessant, marais du Kun, France

xeno-canto [XC804224](#)

—

Art	Antal ruter	Antal obs
Nattergal	26	136
Gråand	23	44
Kærsanger	23	62
Vibe	20	46
Natugle	20	41
Rådyr	20	38
Rørsanger	19	44
Fiskehejre	18	21
Blishøne	18	34
Solsort	16	30
Vandrikse	14	26
Gøg	14	29
Grågås	13	34
Flagermus sp.	13	26
Sangdrossel	12	22
Vagtel	11	20
Hættemåge	11	27
Græshoppesanger	11	13
Sivsanger	11	29
Rødben	9	15
Sølvmåge	9	18
Knopsvane	8	8
Dobbeltbekkasin	8	11
Skovhornugle	8	12
Natravn	8	44

Det er i de tre første år lykkedes at få et relativt pænt antal observationer af fem af de seks arter, som nattællingerne i særlig grad havde som mål at få en bedre dækning af.

Det gælder:

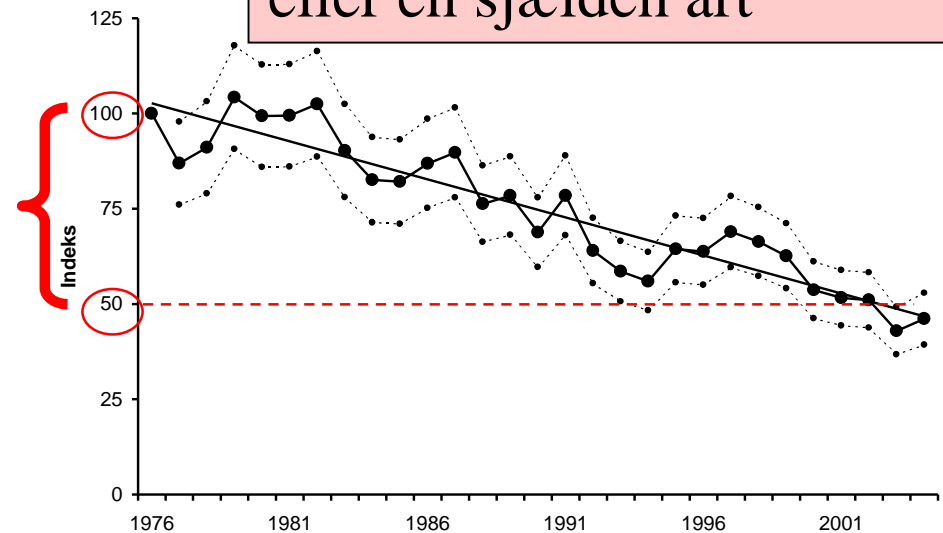
- **engsnarre** med 6 obs på 4 ruter,
- **skovsneppe** med 5 obs på 4 ruter,
- **skovhornugle** med 12 obs på 8 ruter,
- **natravn** med hele 44 obs på 8 ruter samt
- **blåhals** med 8 observationer på 2 ruter.

Den sidste mål-art, **plettet rørvagtel** er registreret med 5 obs på en enkelt rute.

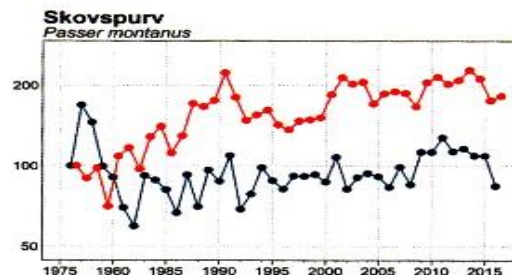
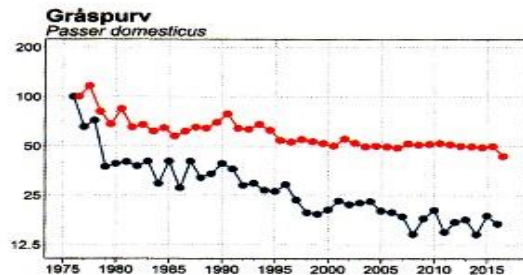
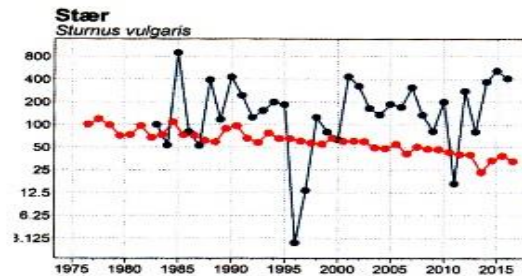
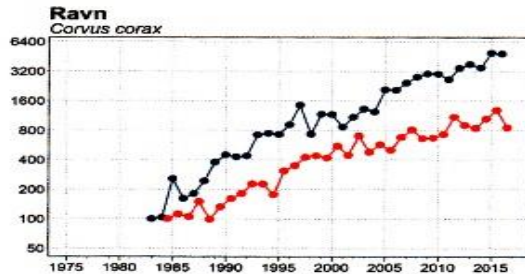
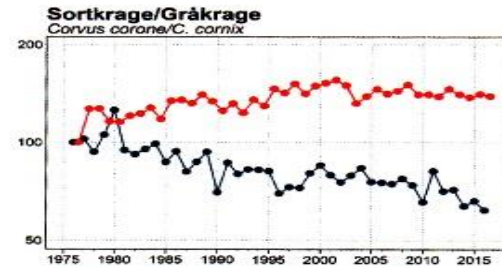
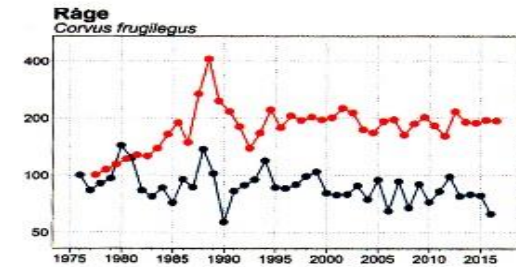
Hvad er et indeks?

- Et billede på en arts bestandsændring
- Viser bestandens relative ændring; Indeks i det første år sættes til 100
- Indeks baseres på en stikprøve. Jo flere stikprøver jo bedre estimat
- Intet indeks giver den fuldkomne sandhed (men det er nu ganske glimrende alligevel)

En ændring fra indeks 100 til 50 er således en halvering af bestanden, uanset om det er en talrig eller en sjælden art

Eksempler på arts-index

SKARV, 1010: Jan Skriver

Punkttællingerne skaber viden om bestandsudviklingen for arterne

Oversigt over tendenser for ynglefugle og vinterfugle:::::

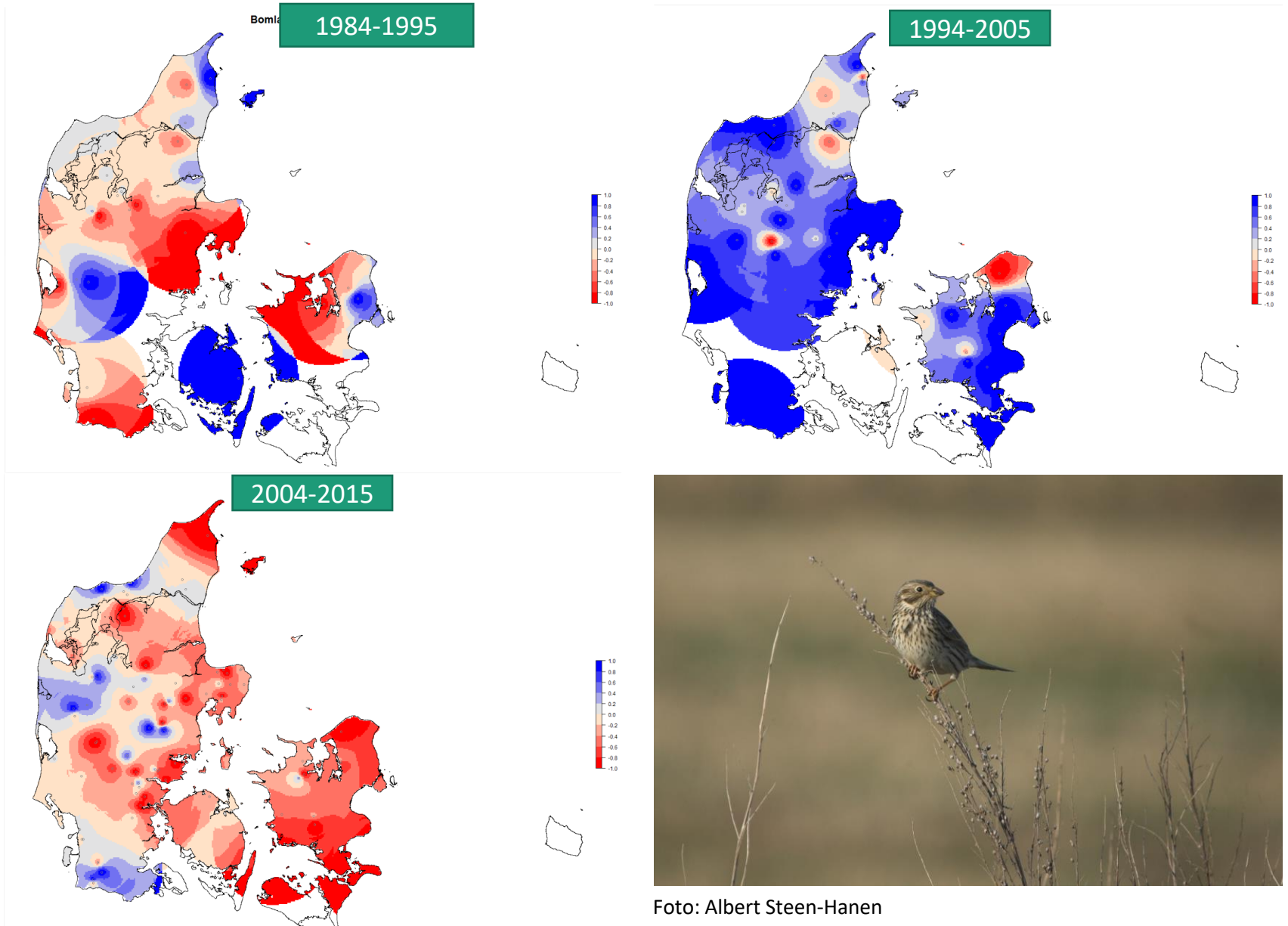
	Yngletid (<i>breeding season</i>)						Vinter (<i>Winter</i>)							
	Langtidstendens			Korttidstrend			Langtidstendens			Korttidstrend				
	<i>(Long term trend)</i>			<i>(Short term trend since 2014)</i>			<i>(Long term trend)</i>			<i>(Short term trend since 2014)</i>				
	Startår	Ind/år	%/år	Ten-dens	%/år	Ten-dens	Startår	Ind/år	%/år	Ten-dens	%/år			
<i>Starting year</i>	<i>Ind/yr</i>	<i>%/yr</i>	<i>Trend</i>	<i>%/yr</i>	<i>Trend</i>	<i>Starting year</i>	<i>Ind/yr</i>	<i>%/yr</i>	<i>Trend</i>	<i>%/yr</i>				
Lille Lappedykker (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	1987	35	-1,22	●	-0,12	?	2001	67	2,07	●	12,06			
Toppet Lappedykker (<i>Podiceps cristatus</i>)	1983	423	-2,69	**	▼	-0,40	●	1998	104	2,15	●	11,16		
Gråstrubet Lappedykker (<i>Podiceps grisegena</i>)	1987	98	-0,34	●	-2,55	?								
Skarv (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	1988	1831	0,54	*	▲	-1,80	●	1994	1091	4,69	**	▲	3,62	
Fiskehejre (<i>Ardea cinerea</i>)	1979	473	1,58	**	▲	0,57	●	1980	375	0,20	●	-0,58		
Knopsvane (<i>Cygnus olor</i>)	1981	1367	0,15	●	1,60	●	1984	3131	0,63	*	▲	-1,33		
Sangsvane (<i>Cygnus cygnus</i>)							1985	2726	4,17	**	▲	2,22		
Grågås (<i>Anser anser</i>)	1987	2155	7,70	**	▲▲	-0,92	●	1992	4202	20,85	**	▲▲	2,86	
Canadagås (<i>Branta canadensis</i>)							1999	1106	-0,98	●	-1,50			
Bramgås (<i>Branta leucopsis</i>)	2013	1501	-3,65	?	-3,89	?	2012	5961	10,82	*	▲▲	9,38		
Gravand (<i>Tadorna tadorna</i>)	1978	843	-2,69	**	▼	-2,47	*	▼	1991	230	-2,58	**	▼	-9,71
Pibeand (<i>Mareca penelope</i>)									2007	1377	11,05	**	▲▲	13,96
Krikand (<i>Anas crecca</i>)	1998	52	3,22	?	4,21	?	2004	329	9,32	*	▲▲	7,07		
Gråand (<i>Anas platyrhynchos</i>)	1977	2029	0,04	●	-3,44	*	▼	1978	6596	1,92	**	▲	-2,50	
Skeand (<i>Spatula clypeata</i>)	1994	42	-0,77	●	2,30	?								

Størst frem- og tilbagegang

Tendens	Art	Første år	Indeks 2022	Gennemsnits- øgning pr år, %	Signifikans
▲ ▲	Rød glente	2007	641	14,79	**
▲ ▲	Grågås	1987	628	8,29	**
▲ ▲	Ravn	1989	956	6,71	*
▲	Sildemåge	1994	133	5,34	**
▲	Gransanger	1976	631	4,23	**
	■	■	■	■	■
▼	Vagtel	2011	14	-11,08	*
?	Svaleklire	2011	40	-10,57	**
▼ ▼	Sjagger	1987	21	-6,18	*
▼	Duehøg	1988	53	-5,22	**
▼	Stor præstekrave	1993	72	-5,14	**

Rumlige tendenser: Bomlærke 1984-2015

(Fra tema 2016: 40 års ændringer)

Ny samarbejdsaftale med Miljøministeriet

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

J.nr. 2023-88479
Ref. MIGRE
Den 23. oktober 2023

Aftale mellem Dansk Ornitologisk Forening og Miljøministeriet om samarbejde om bevaring og overvågning af fugle for 2024-2027

DOF stiller sine data til rådighed både for offentlige myndigheder og deres rådgivere såvel som i Arter (via GBIF) med visning, hvor der arbejdes på at øge præcisionen af den geografisk lokalisering af observationen.

Miljøstyrelsen yder for den 4-årige periode 2024 til 2027 samlet et økonomisk bidrag på kr. 4.876.000 (svarende til kr. 1.219.000 per år) til DOF til gennemførelse af aftalens punkter, jf. bilag 1 (budget).

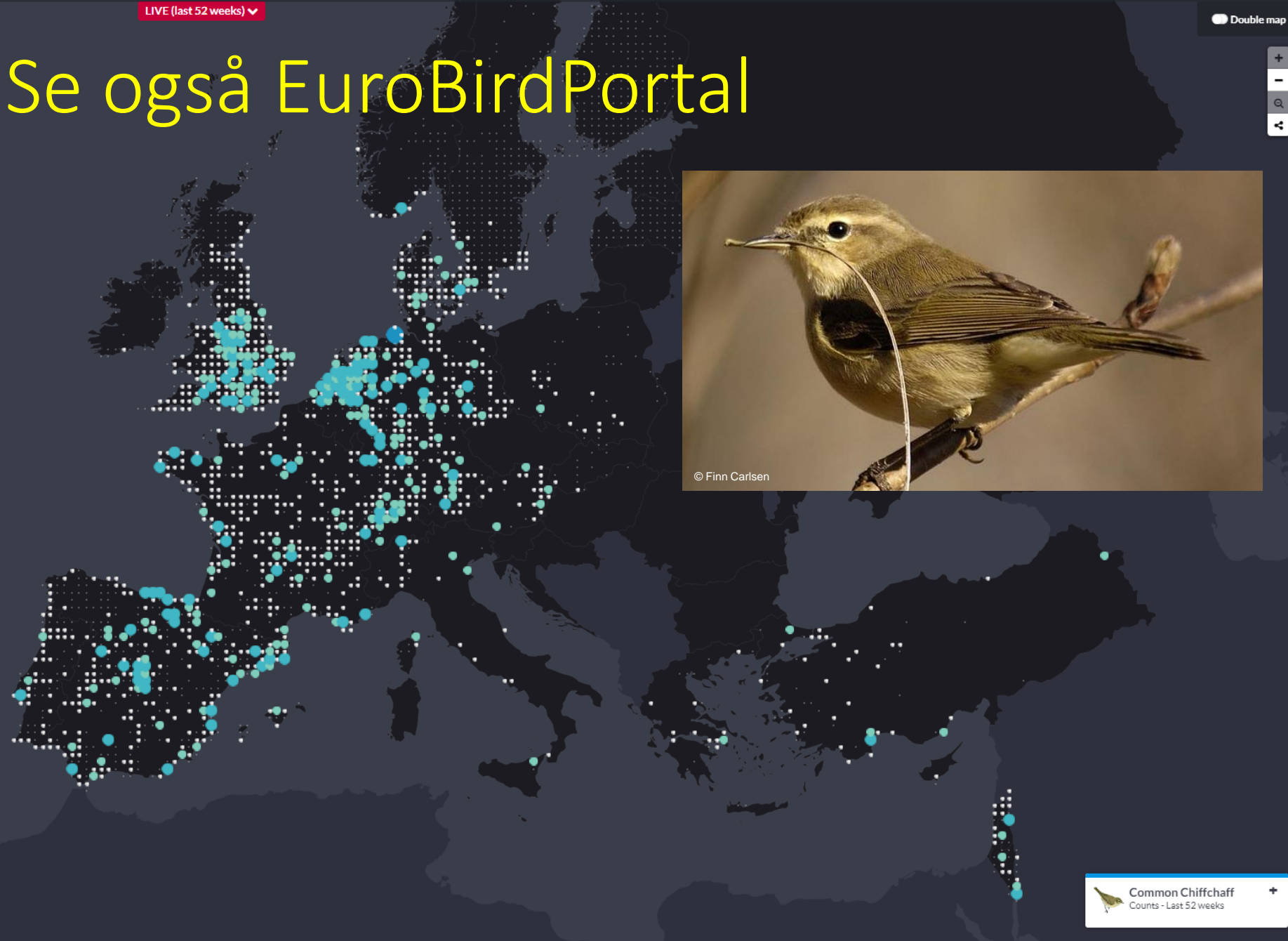
• Offentlig anvendelse af DOF fugledata

- DOF-basen til fællesdatabasen "Arter" (gerne m. lokation)
- Opdatering af udpegningsgrundlaget Natura 2000 områder
- Årlige møder med NST lokalt og centralt med Miljøstyrelsen
- Projekt redetræer.
- Rep. i Naturnationalparker, brugerråd,
- Data om engfuglenes yngleforekomst (engfugleforvaltning)
- Index fra Punkttællinger til brug for EU-afrapportering.
- Data til EBCC til internationale europæiske index.
- Rapporteringsforpligtigelse overfor OECD

Se også EuroBirdPortal

© Finn Carlsen

 Common Chiffchaff +
Counts - Last 52 weeks

Spontantællinger!

”Formålet med at introducere såkaldte *spontantællinger* er først og fremmest at indhente systematiske data af høj kvalitet, der - som et supplement til de eksisterende punkttællinger - *løbende* vil skabe viden om ændringer i fuglenes relative tæthed, bestandsstørrelser og udbredelse.”

Spontantællinger

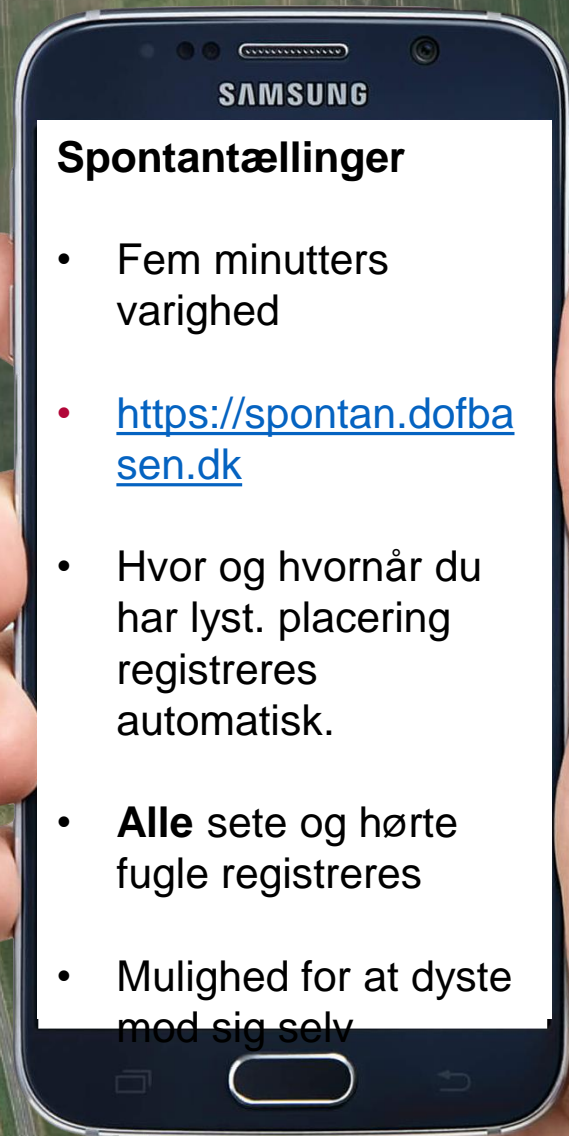
Læs om spontantællinger [her](#)

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

📲 Installer som app

DOFbasen

▶ Start ny tælling

Indtast gennemført tælling

☰ Mine tællinger

🕒 Nedtællingsur

🔔 **Version 1.0**

Velkommen DOF Spontantællinger.
Feedback og fejlrapporter modtages via

← Ny tælling

Afbryd tælling

📍 Min placering

🗑 Offline kort

✓ Start tælling

← Ny tælling

Afbryd tælling

☰ Observationer

*Art Vælg art ↕

*Antal 1 +1 10

*Adfærd Vælg adfærd ↕

4 **Gråkrage** Rastende +1

2 **Musvit** Rastende +1

3 **Kernebider** Rastende +1

🕒 04:21

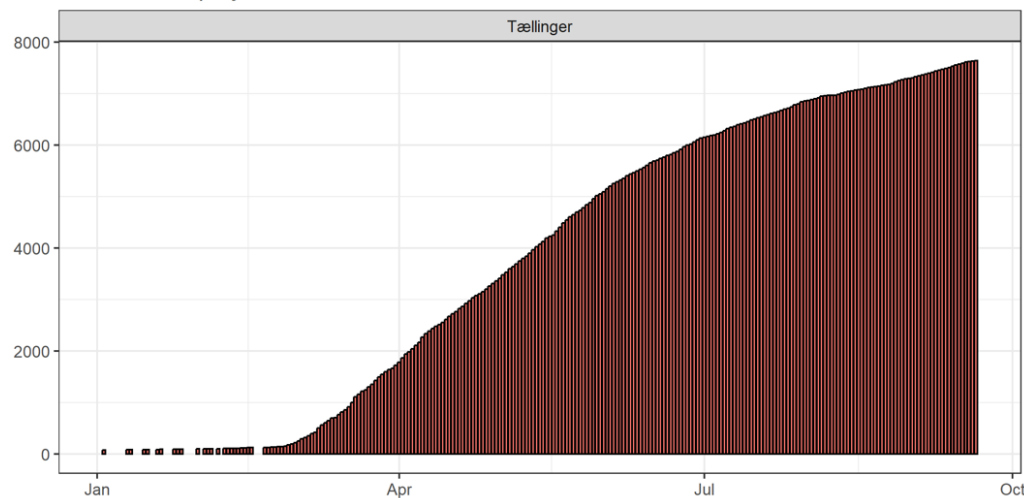
Indtil nu:

~ **7500** tællinger =

~ **37.500** minutter =

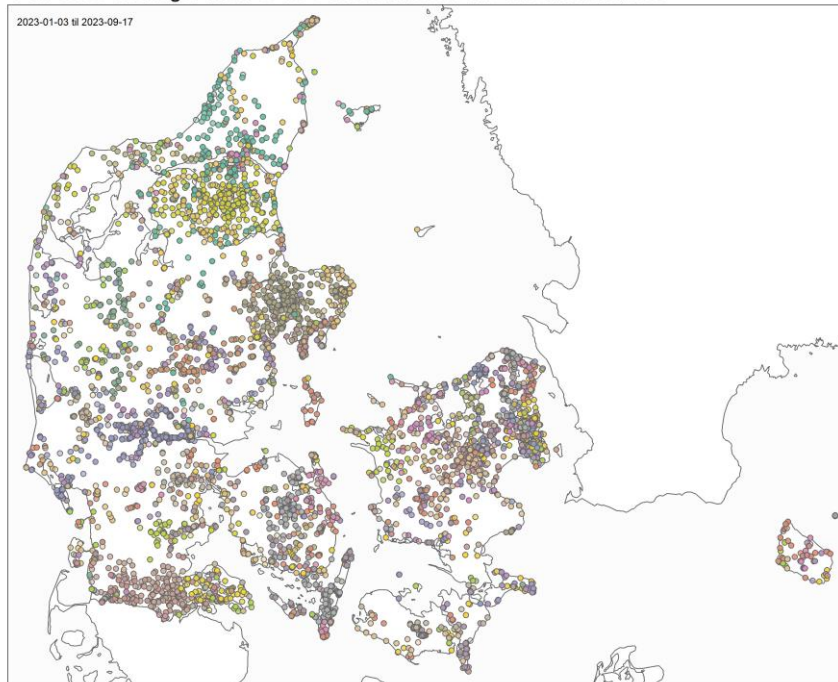
~ **500** gnsn. punkttællingsruter!

Akkumuleret projektsstatistik

Tællerne er flittige, men den geografiske spredning kunne være bedre!

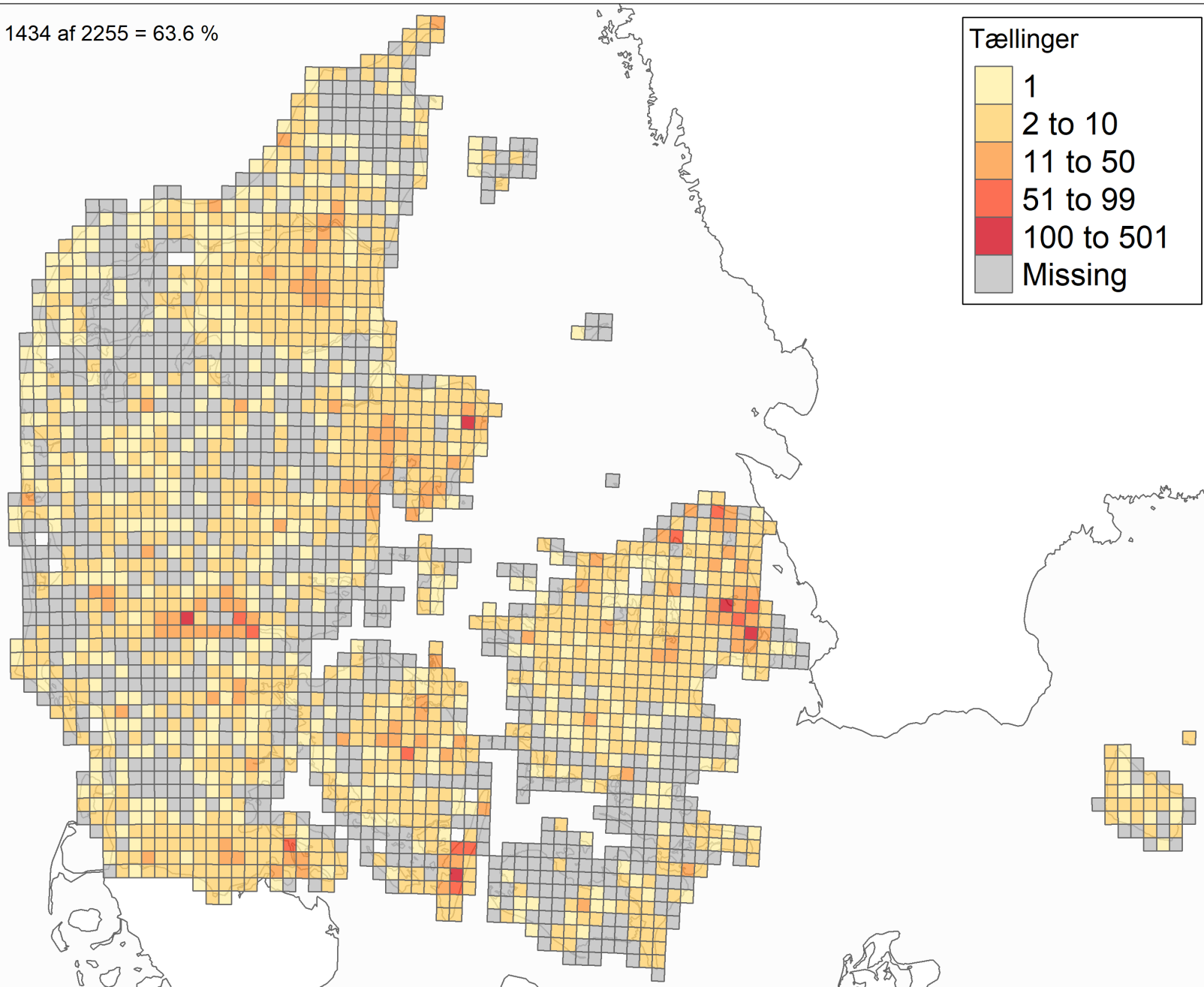
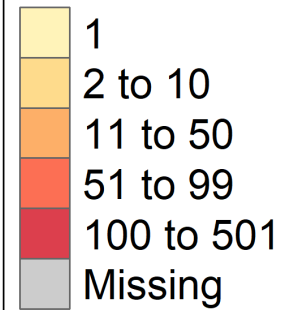
I alt 7532 tællinger med 57774 observationer fra 279 observatører

Kvadratdækning i spontantællinger 2023-03-01 - 2023-09-17

1434 af 2255 = 63.6 %

Tællinger

Vi har en bunden opgave i DOF:
-at tilskynde et generationsskifte.

- for de gamle der faldt
- er der nye overalt
- de vil møde så snart der bliver kaldt

- Slut og tak for at I lyttede med
- /Asv. Lokalkoordinator.